

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
/Студеняк І.П./
_____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ ЗБОРУ СОЦІОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Предметна спеціальність	–
Спеціалізація	–
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Методологія та методи збору соціологічної інформації**» для здобувачів вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності **054 Соціологія**

Розробники: Варга Н.І., кандидат соціологічних наук, доц. кафедри соціології та соціальної роботи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри соціології та соціальної роботи,
протокол № 1 від «27» 08 2020 року

Завідувач кафедри проф. Шандор Ф.Ф.

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

Протокол № 1 від «8» 09 2020р.

Голова науково-методичної комісії Стряпко І.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 7	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 210	1-ий	1-ий
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для очної форми навчання: аудиторних – 2,6/2,5 самостійної роботи здобувача – 4,5/4,2	1-ий	1-ий
	Лекції:	
	22/22	12
	Практичні (семінарські):	
	20/20	10
Вид підсумкового контролю: залік/ іспит	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	63/63	188

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою є формування та поглиблення знання щодо сучасних методів збору соціологічної інформації, а також способи організації проведення соціологічних досліджень даними методами; формування компетенцій застосування методів збору соціологічної інформації при проведенні соціологічних досліджень.

Здобувачі мають опанувати відповідними першоджерелами, набути навичок їх критичного аналізу, ознайомитись з відповідними соціологічними теоріями та соціологічними методами вимірювання структурних параметрів суспільства, аналізувати емпіричні дані та робити аналітичні доповіді з зазначеної проблематики.

В результаті опанування курсу повинні **знати**: - види та типи методів збору соціологічної інформації; - переваги того або іншого методу при вивченні різних соціальних об'єктів та обмеження в їх застосуванні; - способи підвищення надійності соціологічної інформації при застосуванні різних методів; - організаційні процедури проведення досліджень при застосуванні різних методів збору соціологічної інформації.

Також **вміти**: - використовувати набуті знання з курсу при вивченні інших соціологічних дисциплін; - працювати зі спеціальною соціологічною літературою та соціологічними документами; - критично аналізувати соціологічні та статистичні дані стосовно адекватного застосування методів збору соціологічної інформації; - робити аналітичні доповіді з зазначеної проблематики.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Глибинні системні компетентності в області сучасних методів проведення досліджень в галузі соціології та в суміжних галузях.

ЗК4. Здатність компетентно представляти наукову інформацію в усній та письмовій формах (в тому числі іноземною мовою) із застосуванням відповідної лексики.

ЗК7. Здатність до виконання лідерських функцій при командній роботі та автономної дослідницької роботи.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

ФК1. Вміння формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири і потреби сучасного суспільства, а також стан її наукової розробки.

ФК4. Вміння самостійно виконувати науково-дослідну діяльність у рамках спеціальності соціологія з використанням сучасних теорій, методів та інформаційно-комунікаційних технологій.

ФК5. Вміння самостійно збирати та критично опрацьовувати соціологічні джерела, проводити їх зовнішню та внутрішню критику, систематизацію та класифікацію.

ФК6. Вміння оцінювати достовірність та репрезентативність джерельної інформації, застосовувати сучасні методи її теоретичного та емпіричного аналізу.

ФК7. Вміння використовувати існуючі та створювати власні теоретичні моделі (об'єкт-теорії) в соціологічному дослідженні.

ФК8. Вміння визначати методологічні принципи та методи соціологічного дослідження в залежності від об'єкту і предмету, використовуючи можливості міждисциплінарних підходів.

ФК11. Вміння формулювати суспільно-значиму наукову проблематику, володіти різними формами публічної презентації результатів її дослідження.

ФК14. Вміння використовувати методологію, понятійно-категоріальний апарат аналізу та робити порівняльну характеристику соціальних змін й трансформаційних процесів у країнах ЦСЄ.

3. ОЧІКУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Методологія та методи збору соціологічної інформації», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Здатність об'єднувати (синтезувати) та обговорювати публікації, в межах та поза областю дослідження	ПРН1
Здатність детально розробляти та переконливо презентувати групі кваліфікованих дослідників відповідний добре обґрунтований план дослідження для вирішення важливої задачі	ПРН3
Здатність завершити розширене оригінальне дослідження, що базується на критичному розгляді джерел та забезпечене необхідним науковим апаратом таким, як нотатки, бібліографія та публікація відповідних документів	ПРН4
Здатність презентувати результати дослідження в науковому та ненауковому контекстах, усно та письмово, у формі наукових семінарів, наукових зустрічей та громадських ініціатив (соціально-орієнтовані робочі зустрічі)	ПРН5
Здатність ефективно планувати час для отримання необхідних результатів, що підтверджено колоквиумами, які відбуваються кожного року впродовж трьох років, та остаточним захистом	ПРН8
Обізнаність та здатність взаємодіяти інтелектуально з найновішими соціологічними дослідженнями в спеціальній області дослідження	ПРН10
Здатність використовувати облікову інформацію з архіву, бібліотечні каталоги та найновіші ІКТ-ресурси, щоб локалізувати джерела та документальний матеріал, корисний для свого власного дослідження	ПРН11
Здатність знаходити, аналізувати та об'єднувати набір документів з джерел у результатуючій дисертації та в попередньому до неї дослідженні	ПРН12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Методологія та методи збору соціологічної інформації»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Бути здатним до синтезу та дискурсу наукових публікацій в межах та поза межами власної області дослідження; застосовувати набуті знання з курсу при вивченні інших соціологічних дисциплін; працювати зі спеціальною соціологічною літературою та соціологічними документами	ПРН1
Вміти детально розробляти план дослідження для вирішення важливої задачі, обґрунтовувати доцільність використання даного плану саме для вирішення тієї чи іншої важливої задачі, бути здатним презентувати свій план групі кваліфікованих дослідників;	ПРН3
Буди здатним до завершення розширеного оригінального дослідження через критичний розгляд джерел та забезпечення необхідним науковим апаратом (нотатки, бібліографія) та публікація відповідних документів;	ПРН4
Вміти презентувати результати різних типів наукових досліджень в таких формах, як: науковому та ненауковому контекстах, усно та письмово, у формі наукових семінарів, наукових зустрічей та громадських ініціатив (соціально-орієнтовані робочі зустрічі); бути здатним робити аналітичні доповіді з зазначеної проблематики	ПРН5

відповідно до зібраної соціологічної інформації;	
Вміти ефективно планувати час для отримання і проведення соціологічного дослідження відповідно до поставленої тематики дослідження, щоб представляти їх на щорічних колоквиумах та на захисті дисертаційної роботи;	ПРН8
Бути обізнаним та володіти навичками до інтелектуальної взаємодії з найновішими соціологічними дослідженнями в спеціальній області дослідження;	ПРН10
Вміти використовувати облікову інформацію з архіву, бібліотечні каталоги та найновіші ІКТ-ресурси, щоб локалізувати джерела та документальний матеріал, корисний для свого власного дослідження; оволодіння умінням переводити одержувані знання в інноваційні технології, перетворюючи нові знання в конкретні пропозиції, вдаючись до творчості у гнучкому застосуванні знань, досвіду і методів;	ПРН11
Здатність знаходити підвищення надійності соціологічної інформації при застосуванні різних методів і організаційні процедури проведення досліджень при застосуванні різних методів збору соціологічної інформації та в попередньому до неї дослідженні;	ПРН12

4.ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання результатів навчання та методами демонстрування з навчальної дисципліни є:

- поточний контроль – здійснюється для всіх видів аудиторних занять під час їх проведення. Метою поточного контролю є визначення рівня досягнень дисциплінарних результатів навчання студента за певним розділом (темою) робочої програми дисципліни, практичними заняттями, самостійною роботою;
- проміжний (модульний) контроль має на меті оцінювання знань, умінь та практичних навичок студента, набутих під час засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни;
- підсумковий контроль передбачає комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: розв'язування задач (обчислення статистичних показників), самостійна робота, стандартизовані тести, аналітичний звіт, реферат, доповідь з презентацією.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення якості виконання конкретизованих завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля – 50.

Форма модульного контролю: контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань і розв'язування задач. Кожне завдання модульної контрольної роботи (2 теоретичні і 3 практичні завдання) оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина – 20 балів (по 10 балів кожне теоретичне питання); практична частина оцінюється в 30 балів – по 10 балів за кожне завдання (разом за контрольну – 50 балів).

Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів).

Форма підсумкового семестрового контролю: залік у формі усного опитування.

Результат екзаменаційного контролю визначається як середньоарифметичне значення двох модулів. Якщо студент погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена в екзаменаційну відомість. Якщо студент не отримав достатньої кількості балів (менше 60) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він складає іспит у формі письмової роботи. Максимальна оцінка за письмову роботу на іспиті – 100 балів.

Змістові модулі можуть оцінюються наступним чином:

Модульна контрольна робота	Оцінка за роботу на практичних заняттях	Індивідуальна робота студента	Всього
40 балів	40	20	100

Семестрова оцінка є результатом середнього арифметичного балів двох змістових модульних контролів (наприклад, студент за результатами першого модульного контролю набрав 80 балів; за результатами другого модульного контролю набрав 90 балів; семестрова оцінка у подібному випадку виставляється так: $(80+90) : 2 = 85$ Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	30	100
10	10	10	10	10	10	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	T13	40	100
10	10	10	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	4	5	4	5
Лабораторні заняття (допуск. виконання та зихист)				
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	2	10	2	10
Презентація	2	5	2	5
Реферат	2	5	2	5
Есе	2	5	2	5
Модульна контрольна робота		30		40
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Критерії оцінювання теоретичних завдань на модульній контрольній роботі (максимальна кількість за 1 завдання – 10 балів):

0 – студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити; 1 – 3 балів – студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань; 4 – 6 балів – студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні статистичні показники, але здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою; 7 – 9 балів – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації; 10 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією.

Критерії оцінювання практичних завдань на модульній контрольній роботі (максимальна кількість за 1 завдання – 10 балів):

0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 3 бали – обчислює статистичні показники тільки з підказкою; 4 – 6 балів – при обчисленні статистичних показників студент допускає істотні неточності та помилки; 7 – 9 балів – при розв'язуванні задач студентом допускаються неістотні неточності та незначні помилки; 10 балів – студент розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Критерії оцінки стереотипного завдання (максимальна кількість за 1 завдання – 15 балів):

0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 4 бали – вирішення завдання містить лише формулу розрахунку; 5 – 8 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку та пояснення до неї; 9 – 11 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку, пояснення до неї та обґрунтування використання саме цієї формули; 12 – 14 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку, пояснення до неї, обґрунтування використання саме цієї формули та підстановку вхідних даних у формулу; 15 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку, пояснення до неї, обґрунтування використання саме цієї формули, підстановку у формулу, правильний розрахунок та висновок за результатом розрахунку.

Критерії оцінки діагностичного завдання (максимальна кількість за 1 завдання – 20 балів):

0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 5 бали – розв'язання завдання містить лише формули розрахунків або деякі елементи з окремих тем дисципліни; 6 – 10 балів – завдання вирішено неправильно, але деякі розрахунки відповідають ситуації, що розглядається в завданні; 11 – 15 балів – завдання вирішено частково правильно, висновки носять поверховий характер; 16 – 19 балів – завдання вирішено правильно, у розв'язанні використано весь необхідний статистичний інструментарій, наведені пояснення до розрахунків, зроблені аргументовані висновки, але мають місце деякі неточності в обґрунтуванні відповіді або висновків; 20 балів – завдання виконано бездоганно, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, за результатами розрахунків зроблені аргументований аналітичний висновок та узагальнення.

Критерії оцінки евристичного завдання (максимальна кількість за 1 завдання – 30 балів):

0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 6 бали – вирішення завдання містить лише формули розрахунків, що не відповідають ситуації, яка розглядається; 7 – 12 балів – завдання вирішено неправильно, але деякі розрахунки відповідають ситуації, що

розглядається; 13 – 18 балів – завдання виконано частково правильно, наведена доцільність використання деякого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, висновки носять поверховий характер; 19 – 24 балів – завдання виконано частково правильно, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, але за результатами розрахунків зроблені не повні аналітичні висновки і мають місце три неточності у розрахунках; 25 – 29 балів – завдання виконано правильно, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, але за результатами розрахунків зроблені не повні аналітичні висновки і має місце одна неточність у розрахунках; 30 балів – завдання виконано бездоганно, без жодної помилки, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, за результатами розрахунків зроблені аргументовані аналітичні висновки та узагальнення.

Підсумкова оцінка з дисципліни здійснюється згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів Університету в систему оцінювання за шкалою ECTS.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1.Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Традиційні та загальнонаукові методи досліджень в соціології

Тема 1. Поняття методологія, метод, прийом у науковому дослідженні. Класифікація методів соціологічних досліджень

Соціологічне дослідження в системі соціологічного знання. Поняття соціологічного дослідження. Критерії до типологізації методів соціологічних досліджень.

Види методів досліджень за сферою застосування. Види методів досліджень за мірою прояву динаміки об'єкта. Види методів дослідження за глибиною та складністю аналізу. Розвідувальне (пілотажне або зондажне) дослідження. Описове дослідження. Аналітичне дослідження.

Види методів дослідження за типом та рівнем дослідницької діяльності: теоретичні, емпіричні, емпірико-теоретичні. Види методів дослідження за умовами проведення: польові та лабораторні.

Нетрадиційні критерії для типологізації методів соціологічних досліджень.

Тема 2. Спостереження

Спостереження як загальнонауковий метод. Особливості використання спостереження в соціологічних дослідженнях. Процедура здійснення спостереження. Висунення гіпотез та завдань спостереження.

Інструментарій методу: щоденник спостереження, картки для реєстрації одиниць спостереження, протокол спостереження, класифікатор контент-аналізу щоденникових і протокольних записів. Використання аудіовізуальних технічних засобів фіксації одиниць спостереження, програма обробки даних спостереження.

Переваги та недоліки спостереження. Види спостережень. Невключене і включене спостереження. Лабораторне, польове і лабораторно-польове дослідження. Стандартизоване та нестандартизоване спостереження. Систематичне, епізодичне та випадкове спостереження.

Тема 3. Експеримент

Експеримент як загальнонауковий метод. Особливості використання експерименту в соціологічних дослідженнях. Процедура здійснення експерименту. Загальна логіка експерименту. Висунення гіпотез та завдань експерименту. Характеристики груп, що виливають на проведення: нейтральні, факторні, контрольні. Експериментальні групи: контрольні, експериментальні.

Переваги та недоліки експерименту. Види експериментів. Лінійний експеримент. Паралельний експеримент. Послідовний експеримент. Методи відбору експериментальних груп: метод випадкового відбору, метод попарного відбору, метод структурної або квотної вибірки.

Інструментарій методу. Використання аудіовізуальних технічних засобів фіксації.

Тема 4. Аналіз документів в соціології

Поняття документу. Класифікація документів. Способи аналізу документів. Достовірність інформації в документальних джерелах.

Історія методу аналізу документів. Кількісні та якісні стратегії аналізу документів. Процедура проведення кількісного аналізу документів. Підготовка словників аналізу документів (кореляційний словник, словник заміщення). Процедура проведення якісного аналізу документів. Роль дослідника у проведенні якісної процедури аналізу документів. Триангуляція як метод поєднання кількісного та якісного аналізу документів.

Транскрибування текстів. Правила транскрибування. Методи аналізу транскриптів. Метод Розенталей як стратегія дослідження текстів. Grounded Theory як метод аналізу тексту.

Тема 5. Експертне опитування

Експертне опитування як метод отримання соціальної інформації. Історія розвитку експертних опитувань. Експерт як джерело суспільно важливої інформації. Вид експертів. Відбір експертів. Принцип «снігової кулі». Способи роботи експертів. Метод дельфійських груп.

Документи експертного опитування. Технічне забезпечення експертного опитування. Переваги і недоліки методу експертного опитування.

Тема 6. Тести в соціології

Поняття тесту. Історія розвитку тестових досліджень. Об'єкт дослідження тестів. Варіанти застосування тестів у соціологічному дослідженні. Функції тестів. Форми тестових процедур. Тести-опитувальники. Ситуативні тести та тести дій. Проективні методики.

Основні вимоги до тестів. Надійність тестів. Переваги та недоліки використання тестів в соціології.

Модуль 2. Кількісні методи соціологічних досліджень

Тема 7. Опитування

Роль опитування у зборі первинної соціальної інформації. Характеристики респондентів. Відбір інтерв'юерів для роботи з респондентами.

Історія розвитку методу опитування. Види опитування. Переваги та недоліки опитування. Процедура здійснення опитування. Висунення гіпотез та завдань опитування. Інструментарій методу. Використання аудіовізуальних технічних засобів фіксації.

Тема 8. Анкетування

Анкетування як різновид опитування. Розвиток анкетування як методу збору соціологічної інформації. Види анкет.

Різновиди запитань в анкеті. Закриті та відкриті запитання. Перевірочні запитання. Формулювання питань. Дихотомічні варіанти відповідей. Номінальна шкала. Порядкова шкала. Рангова шкала. Соціально-демографічний блок анкети. Розділи анкет.

Вплив анкетера та сторонніх осіб на заповнення анкет. Соціально-психологічні умови заповнення анкет.

Обробка анкет. Використання технологічних засобів. Переваги та недоліки анкетування.

Тема 9. Інтерв'ю

Інтерв'ю як різновид опитування. Розвиток інтерв'ю як методу збору соціологічної інформації. Види інтерв'ю.

Бланк інтерв'ю. Різновиди запитань в бланку інтерв'ю. Закриті та відкриті запитання. Перевірочні запитання. Формулювання питань. Дихотомічні варіанти відповідей. Номінальна шкала. Порядкова шкала. Рангова шкала. Структура бланку інтерв'ю.

Вплив інтерв'юера та сторонніх осіб на заповнення бланків інтерв'ю. Соціально-психологічні умови проведення інтерв'ю.

Обробка бланків інтерв'ю. Використання технологічних засобів. Переваги та недоліки інтерв'ю.

Тема 10. Поштове опитування. Пресове опитування

Поштове опитування як різновид кількісних методів. Розвиток поштового опитування як методу збору соціологічної інформації.

Анкета поштового опитування. Різновиди запитань в анкеті. Додаткові документи при поштовому опитуванні. Рівень повернення анкет. Способи підвищення повернення анкет. Строки проведення поштового опитування.

Пресове опитування як різновид кількісних методів. Розвиток пресового опитування як методу збору соціологічної інформації.

Анкета пресового опитування. Різновиди запитань в анкеті. Характеристики ЗМІ де розміщується анкета. Рівень повернення анкет. Способи підвищення повернення анкет. Строки проведення пресового опитування.

Обробка анкет поштового та пресового опитування. Використання технологічних засобів. Переваги та недоліки поштового та пресового опитування.

Тема 11. Телефонне опитування. Інтернет-опитування

Телефонне опитування як різновид кількісних методів. Розвиток телефонного опитування як методу збору соціологічної інформації. Телефонні книги та довідники як джерело інформації про абонентів. Абоненти мобільних операторів. Оптимальний час для проведення телефонних опитувань. Різновиди запитань опитування. Ведення діалогу з абонентами телефонного зв'язку. Переваги та недоліки телефонного опитування.

Інтернет опитування як різновид кількісних методів. Розвиток Інтернет опитувань як методу збору соціологічної інформації. Характеристики різних Інтернет-платформ для проведення опитування. Різновиди опитувальників в Інтернеті. Контроль вибірки та надійність результатів. Переваги та недоліки Інтернет опитувань.

Тема 12. Соціометрія

Соціометрія як метод вивчення взаємовідносин в колективі. Історія розвитку методу соціометрії (Дж.Морено та його підхід). Колектив як об'єкт вивчення соціометрії.

Соціометрична процедура. Підготовка дослідника до участі в соціометрії. Підходи до проведення соціометрії: параметричний та непараметричний. Соціограма. Соціоматриця. Способи аналізу результатів соціометрії. Використання технічних засобів при аналізі соціометрії. Переваги та недоліки соціометричної процедури.

Тема 13. Метод вивчення соціальних дистанцій

Соціальні дистанції як об'єкт вивчення в соціології. Способи вивчення соціальних дистанцій. Шкала Богардуса як метод дослідження соціальних дистанцій. Розвиток методу соціальних дистанцій. Емори Богардус і його варіанти адаптації опитувальника.

Варіації шкали Богардуса в Україні та Росії (Л.Почебут та Н.Паніна). використання технічних засобів при аналізі результатів даної методики. Переваги та недоліки методу вивчення соціальних дистанцій.

Модуль 3. Якісні методи соціологічних досліджень

Тема 14. Фокус група

Фокус група як класичний якісний метод соціології. Історія розвитку методу фокус груп. Методи відбору респондентів для фокус груп.

Роль модераторів та помічників під час фокус групи. Використання відео та аудіо засобів під час фокус групи. Вимоги до формування складу учасників фокус груп. Тривалість фокус групи. Складання гайду. Формулювання запитань.

Транскрибування текстів фокус груп. Правила транскрибування. Методи аналізу транскриптів. Метод Розенталей як стратегія дослідження текстів. Grounded Theory як метод аналізу тексту. Переваги і недоліки методу фокус груп.

Тема 15. Глибинне інтерв'ю

Глибинне інтерв'ю як класичний якісний метод соціології. Історія розвитку методу глибинного інтерв'ю. Нарративне глибинне інтерв'ю. Методи відбору респондентів для глибинного інтерв'ю. Договір на участь респондентів у глибинному інтерв'ю. Використання відео та аудіо засобів під час глибинного інтерв'ю. Тривалість глибинного інтерв'ю. Складання гайду. Формулювання запитань.

Транскрибування текстів глибинного інтерв'ю. Правила транскрибування. Методи аналізу транскриптів. Способи аналізу транскриптів. Переваги і недоліки методу глибинного інтерв'ю.

Тема 16. Біографічне інтерв'ю та біографічний метод в соціології

Біографічні дані як джерело інформації в соціології. Історії життя як основа біографічного методу. Історичні витоки біографічного методу. Особливості здійснення біографічного інтерв'ю.

Збір біографічного матеріалу. Типи історій життя. Повна історія життя. Тематична історія життя. Відредагована історія життя. Публічні матеріали. Приватні архівні матеріали. Автобіографія. Мемуари. Листування. Переваги та недоліки біографічного методу.

Тема 17. Метод дослідження випадку. Case study

Метод дослідження випадку як якісна стратегія в соціології. Сфери застосування методу дослідження випадку. Типи case study.

Вибір випадків для аналізу. Одиничні та множинні кейси. Передумови до застосування конкретного виду кейсів. Case study в розв'язанні проблем клієнтів. Історія сім'ї. Залучення до case study спеціалістів з інших галузей. Переваги та недоліки методу дослідження випадку.

Тема 18. Action research

Action research як сучасний метод дослідження в соціології. Визначення та сфера застосування методу. Специфіка та функції action research. Філософські засади action research. Стратегії проведення action research. Індивідуальна та командна стратегія проведення action research.

Циклічність здійснення методу для вирішення ситуації. Використання інших методів збору соціологічної інформації для підсилення ефективності action research. Переваги та недоліки action research.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	усього	Денна форма				усього	Заочна форма			
		у тому числі					у тому числі			
1	2	л	пр.	інд	с. р.	7	л	п р.	інд	с. р.
Тема 1. Поняття методології, метод, прийом у науковому дослідженні. Класифікація методів соціологічних досліджень	20	6	6		8	20	1	1		18

Тема 2. Спостереження	12	2	2		8	12	1	1		10
Тема 3. Експеримент	12	2	2		8	12	1	1		10
Тема 4. Аналіз документів в соціології	12	2	2		8	12	1			11
Тема 5. Експертне опитування	12	2	2		8	12	1			11
Тема 6. Тести в соціології	9	2	2		5	9	1			8
Тема 7. Опитування	12	2	2		8	12		1		11
Тема 8. Анкетування	8	2	1		5	8		1		7
Тема 9. Інтерв'ю	8	2	1		5	8		1		7
Усього за 1 модуль:	105	22	20		63	105	6	6		93
Тема 10. Поштове опитування. Пресове опитування	15	4	2		9	15	1			14
Тема 11. Телефонне опитування. Інтернет-опитування	15	4	2		9	15	1			14
Тема 12. Соціометрія	15	4	2		9	15	1			14
Тема 13. Метод вивчення соціальних дистанцій	13	2	2		9	13	1			12
Тема 14. Фокус-група	12	2	4		6	12	1	1		10
Тема 15. Глибинне інтерв'ю	12	2	4		6	12	1	1		10
Тема 16. Біографічне інтерв'ю та біографічний метод в соціології	12	2	2		8	12		1		11
Тема 17. Метод дослідження випадку. Case study	11	2	2		7	11		1		10
Усього за 2 модуль:	105	22	20		63	105	6	4		95
Усього	210	44	40		126	210	12	10		188

5.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Методологія соціологічних досліджень	6	1
2	Поняття методологія, метод, прийом у науковому дослідженні. Типологія методів дослідження	2	1
3	Розробка концептуальних положень і апарату дослідження (гіпотези, методи, етапи, об'єкти, засоби). Вивчення теоретичного і практичного стану проблеми	2	1
4	Розробка та експериментальна перевірка моделі, головних ідей, концептуальних положень, що покладені в основу дослідження	2	1
5	Спостереження	2	1
6	Експеримент	2	1

7	Аналіз документів в соціології	1	1
8	Експертне опитування	1	1
9	Тести в соціології	1	1
10	Опитування	1	1
11	Анкетування	1	
12	Інтерв'ю	1	
13	Поштове опитування. Пресове опитування	2	
14	Телефонне опитування. Інтернет-опитування	2	
15	Соціометрія	2	
16	Метод вивчення соціальних дистанцій	2	
17	Фокус група	2	
18	Глибинне інтерв'ю	2	
19	Біографічне інтерв'ю та біографічний метод в соціології	2	
20	Метод дослідження випадку. Case study	2	
21	Action research	2	
	Разом:	40 год.	10 год.

5.4. Самостійна робота

Модуль 1. Традиційні та загальнонаукові методи досліджень в соціології

Тема 1. Поняття методологія, метод, прийом у науковому дослідженні. Класифікація методів соціологічних досліджень

1. Соціологічне дослідження в системі соціологічного знання. Поняття соціологічного дослідження.
2. Критерії до типологізації методів соціологічних досліджень.
3. Розвідувальне (пілотажне або зондажне) дослідження. Описове дослідження. Аналітичне дослідження.
4. Види методів дослідження за типом та рівнем дослідницької діяльності: теоретичні, емпіричні, емпірико-теоретичні.
5. Види методів дослідження за умовами проведення: польові та лабораторні.
6. Нетрадиційні критерії для типологізації методів соціологічних досліджень.

Тема 2. Спостереження

1. Спостереження як загальнонауковий метод.
2. Особливості використання спостереження в соціологічних дослідженнях.
3. Процедура здійснення спостереження. Висунення гіпотез та завдань спостереження.
4. Інструментарій методу: щоденник спостереження, картки для реєстрації одиниць спостереження, протокол спостереження, класифікатор контент-аналізу щоденникових і протокольних записів.
5. Переваги та недоліки спостереження.
6. Види спостережень. Невключене і включене спостереження. Лабораторне, польове і лабораторно-польове дослідження. Стандартизоване та нестандартизоване спостереження. Систематичне, епізодичне та випадкове спостереження.

Тема 3. Експеримент

1. Експеримент як загальнонауковий метод.
2. Особливості використання експерименту в соціологічних дослідженнях.

3. Процедура здійснення експерименту.
4. Загальна логіка експерименту. Висунення гіпотез та завдань експерименту.
5. Характеристики груп, що впливають на проведення: нейтральні, факторні, контрольні. Експериментальні групи: контрольні, експериментальні.
6. Переваги та недоліки експерименту.
7. Види експериментів. Лінійний експеримент. Паралельний експеримент. Послідовний експеримент. Методи відбору експериментальних груп: метод випадкового відбору, метод парного відбору, метод структурної або квотної вибірки.
8. Інструментарій методу. Використання аудіовізуальних технічних засобів фіксації.

Тема 4. Аналіз документів в соціології

1. Поняття документу. Класифікація документів.
2. Способи аналізу документів. Достовірність інформації в документальних джерелах.
3. Історія методу аналізу документів. Кількісні та якісні стратегії аналізу документів.
4. Процедура проведення кількісного аналізу документів. Підготовка словників аналізу документів (кореляційний словник, словник заміщення).
5. Процедура проведення якісного аналізу документів. Роль дослідника у проведенні якісної процедури аналізу документів.
6. Триангуляція як метод поєднання кількісного та якісного аналізу документів.
7. Транскрибування текстів. Правила транскрибування. Методи аналізу транскриптів.
8. Метод Розенталей як стратегія дослідження текстів. Grounded Theory як метод аналізу тексту.

Тема 5. Експертне опитування

1. Експертне опитування як метод отримання соціальної інформації. Історія розвитку експертних опитувань.
2. Експерт як джерело суспільно важливої інформації.
3. Вид експертів. Відбір експертів. Принцип «снігової кулі».
4. Способи роботи експертів. Метод дельфійських груп.
5. Документи експертного опитування. Технічне забезпечення експертного опитування.
6. Переваги і недоліки методу експертного опитування.

Тема 6. Тести в соціології

1. Поняття тесту.
2. Історія розвитку тестових досліджень. Об'єкт дослідження тестів.
3. Варіанти застосування тестів у соціологічному дослідженні.
4. Функції тестів.
5. Форми тестових процедур. Тести-опитувальники. Ситуативні тести та тести дій. Проективні методики.
6. Основні вимоги до тестів. Надійність тестів.
7. Переваги та недоліки використання тестів в соціології.

Модуль 2. Кількісні методи соціологічних досліджень

Тема 7. Опитування

1. Роль опитування у зборі первинної соціальної інформації.
2. Характеристики респондентів.
3. Відбір інтерв'юерів для роботи з респондентами.
4. Історія розвитку методу опитування.
5. Види опитування.
6. Переваги та недоліки опитування.

7. Процедура здійснення опитування. Висунення гіпотез та завдань опитування.
8. Інструментарій методу. Використання аудіовізуальних технічних засобів фіксації.

Тема 8. Анкетування

1. Анкетування як різновид опитування.
2. Розвиток анкетування як методу збору соціологічної інформації.
3. Види анкет.
4. Різновиди запитань в анкеті. Закриті та відкриті запитання. Перевірочні запитання. Формулювання питань. Дихотомічні варіанти відповідей.
5. Номінальна шкала. Порядкова шкала. Рангова шкала.
6. Соціально-демографічний блок анкети. Розділи анкет.
7. Вплив анкетера та сторонніх осіб на заповнення анкет. Соціально-психологічні умови заповнення анкет.
8. Обробка анкет. Використання технологічних засобів.
9. Переваги та недоліки анкетування.

Тема 9. Інтерв'ю

1. Інтерв'ю як різновид опитування.
2. Розвиток інтерв'ю як методу збору соціологічної інформації.
3. Види інтерв'ю.
4. Бланк інтерв'ю. Різновиди запитань в бланку інтерв'ю. Формулювання питань. Дихотомічні варіанти відповідей.
5. Номінальна шкала. Порядкова шкала. Рангова шкала.
6. Структура бланку інтерв'ю.
7. Вплив інтерв'юера та сторонніх осіб на заповнення бланків інтерв'ю. Соціально-психологічні умови проведення інтерв'ю.
8. Обробка бланків інтерв'ю. Використання технологічних засобів.
9. Переваги та недоліки інтерв'ю.

Тема 10. Поштове опитування. Пресове опитування

1. Поштове опитування як різновид кількісних методів.
2. Розвиток поштового опитування як методу збору соціологічної інформації.
3. Анкета поштового опитування.
4. Рівень повернення анкет. Способи підвищення повернення анкет. Строки проведення поштового опитування.
5. Пресове опитування як різновид кількісних методів.
6. Розвиток пресового опитування як методу збору соціологічної інформації.
7. Анкета пресового опитування. Різновиди запитань в анкеті.
8. Характеристики ЗМІ де розміщується анкета. Рівень повернення анкет.
9. Обробка анкет поштового та пресового опитування.
10. Використання технологічних засобів. Переваги та недоліки поштового та пресового опитування.

Тема 11. Телефонне опитування. Інтернет-опитування

1. Телефонне опитування як різновид кількісних методів.
2. Розвиток телефонного опитування як методу збору соціологічної інформації.
3. Телефонні книги та довідники як джерело інформації про абонентів. Абоненти мобільних операторів.

4. Оптимальний час для проведення телефонних опитувань. Ведення діалогу з абонентами телефонного зв'язку.
5. Переваги та недоліки телефонного опитування.
6. Інтернет опитування як різновид кількісних методів.
7. Розвиток Інтернет опитувань як методу збору соціологічної інформації.
8. Характеристики різних Інтернет-платформ для проведення опитування. Різновиди опитувальників в Інтернеті.
9. Контроль вибірки та надійність результатів.
10. Переваги та недоліки Інтернет опитувань.

Тема 12. Соціометрія

1. Соціометрія як метод вивчення взаємовідносин в колективі.
2. Історія розвитку методу соціометрії (Дж.Морено та його підхід).
3. Колектив як об'єкт вивчення соціометрії.
4. Соціометрична процедура.
5. Підготовка дослідника до участі в соціометрії.
6. Підходи до проведення соціометрії: параметричний та непараметричний.
7. Соціограма.
8. Соціоматриця.
9. Способи аналізу результатів соціометрії.
10. Використання технічних засобів при аналізі соціометрії.

Тема 13. Метод вивчення соціальних дистанцій

1. Соціальні дистанції як об'єкт вивчення в соціології.
2. Способи вивчення соціальних дистанцій.
3. Шкала Богардуса як метод дослідження соціальних дистанцій.
4. Розвиток методу соціальних дистанцій. Еморе Богардус і його варіанти адаптації опитувальника.
5. Варіації шкали Богардуса в Україні та Росії (Л.Почебут та Н.Паніна).
6. Використання технічних засобів при аналізі результатів даної методики.
7. Переваги та недоліки методу вивчення соціальних дистанцій.

Модуль 3. Якісні методи в соціологічних дослідженнях

Тема 14. Фокус група

1. Фокус група як класичний якісний метод соціології.
2. Історія розвитку методу фокус груп.
3. Методи відбору респондентів для фокус груп.
4. Роль модераторів та помічників під час фокус групи.
5. Використання відео та аудіо засобів під час фокус групи.
6. Вимоги до формування складу учасників фокус груп.
7. Тривалість фокус групи.
8. Складання гайду. Формулювання запитань.
9. Транскрибування текстів фокус груп.
10. Правила транскрибування.
11. Методи аналізу транскриптів. Метод Розенталей як стратегія дослідження текстів. Grounded Theory як метод аналізу тексту.
12. Переваги і недоліки методу фокус груп.

Тема 15. Глибинне інтерв'ю

1. Глибинне інтерв'ю як класичний якісний метод соціології.
2. Історія розвитку методу глибинного інтерв'ю.
3. Нарративне глибинне інтерв'ю.
4. Методи відбору респондентів для глибинного інтерв'ю.
5. Договір на участь респондентів у глибинному інтерв'ю.
6. Використання відео та аудіо засобів під час глибинного інтерв'ю.
7. Тривалість глибинного інтерв'ю.
8. Складання гайду. Формулювання запитань.
9. Транскрибування текстів глибинного інтерв'ю.
10. Правила транскрибування.
11. Методи аналізу транскриптів. Способи аналізу транскриптів.
12. Переваги і недоліки методу глибинного інтерв'ю.

Тема 16. Біографічне інтерв'ю та біографічний метод в соціології

1. Біографічні дані як джерело інформації в соціології.
2. Історії життя як основа біографічного методу.
3. Історичні витоки біографічного методу.
4. Особливості здійснення біографічного інтерв'ю.
5. Збір біографічного матеріалу.
6. Типи історій життя.
7. Повна історія життя. Тематична історія життя. Відредагована історія життя.
8. Публічні матеріали.
9. Приватні архівні матеріали. Автобіографія. Мемуари. Листування.
10. Переваги та недоліки біографічного методу.

Тема 17. Метод дослідження випадку. Case study

1. Метод дослідження випадку як якісна стратегія в соціології.
2. Сфери застосування методу дослідження випадку.
3. Типи case study.
4. Вибір випадків для аналізу.
5. Одиначні та множинні кейси. Передумови до застосування конкретного виду кейсів.
6. Case study в розв'язанні проблем клієнтів.
7. Історія сім'ї.
8. Залучення до case study спеціалістів з інших галузей.
9. Переваги та недоліки методу дослідження випадку.

Тема 18. Action research

1. Action research як сучасний метод дослідження в соціології.
2. Визначення та сфера застосування методу.
3. Специфіка та функції action research.
4. Філософські засади action research.
5. Стратегії проведення action research. Індивідуальна та командна стратегія проведення action research.
6. Циклічність здійснення методу для вирішення ситуації.
7. Використання інших методів збору соціологічної інформації для підсилення ефективності action research.
8. Переваги та недоліки action research.

З метою поглибленого вивчення матеріалу студентам пропонуються наступні види самостійної роботи:

1. Реферат (не більше 4 за семестр)

Обсяг – до 10 сторінок друкованих сторінок (шрифт Times New Roman, кегль - 14, міжрядковий інтервал - 5; всі поля по 2 см). Джерела, які використовуватиме студент, заздалегідь узгоджуються з викладачем.

3 бали за кожен реферат

2. Транскрибування результатів глибинних інтерв'ю.

Робота передбачає проведення низки глибинних інтерв'ю та транскрибування результатів згідно правил поданих нижче. Завдання виконується в двотижневий строк від дати оголошення. Робота подається у вигляді роздрукованого документу. Окрім роздрукованого документу студент подає аудіо або відео запис, на основі якого було здійснено транскрибування.

15 балів за завдання

Зразок

Правила транскрибування

1. Формат документу:

a. Транскрибування глибинного інтерв'ю записується у форматі MS Word.

b. Перша сторінка оформлюється згідно стандартного формату (рекомендації до написання курсових робіт)

c. Шрифт еквівалентний Times Roman — розмір 12

d. Інтервал між рядками в тексті інтерв'ю — одинарний

e. Поля документу

i. вгорі та внизу документу — 2 см

ii. праве поле — 2 см

iii. ліве поле — 2, 5 см

2. Часовий покажчик за таймером:

a. подається кожного разу при зміні теми розмови

b. але не рідше кожних 10-и хвилин

c. друкується окремим рядком, зліва над текстом

d. формат запису = 18:14 (18 хв. + 14 секунд); запис означає, що тема змінилася на 18-ій хвилині та 14-ій секунд запису

3. Основні принципи запису тексту:

a. Текст розшифровується повністю, як текст інтерв'юера, так і текст респондента

b. Круглі лапки вживаються для передачі інформації, яка прозвучала в тексті (включно з паузами)

c. Квадратні дужки вживаються для додаткових коментарів

4. Мова інтерв'ю зберігається повністю (українська, російська, тощо)

5. Незрозумілі місця у запису подаються:

a. *Курсивом - в круглих дужках - і вживанням трьох знаків питання — ???*, робиться спроба розшифрувати незрозуміле слово:

Я вчився тоді в (Лембергу ???)

b. якщо це фраза, в якій є значні пробіли, додаємо три крапки в місцях пробілів у тексті:

Але після того літа батько вирішив

поїхати до (Ревного ... на зарітки ... ???)

6. Діалектизми — якщо респондент говорить “свальба” замість “весілля”, вживаємо діалектизм як чуємо, додаткових позначок в тексті не робиться:

Та свальба не була довгою

7. Суржик, розмовні вислови тощо – повністю зберігаються, додаткових позначок в тексті не робиться

8. Коми, крапки, дво-крапки, тире, знаки оклику, знаки питання, тощо, вживаються за потребою, згідно смислових акцентів, ‘розставлених’ респондентом під час оповіді.

9. Паузи передаються:

ефективних методів вибіркового дослідження; проблем пошуку та вдосконалення відбору респондентів з генеральної сукупності у вибірку тощо.

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – комп'ютер, мультимедійний проектор.

Програмне забезпечення – офісні додатки, Інтернет-сторінки Державної та регіональних служб статистики

7. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ ЗБОРУ СОЦІОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ»

1. Поняття методологія, метод, прийом у науковому дослідженні. Типологія методів дослідження

2. Розробка концептуальних положень і апарату дослідження (гіпотези, методи, етапи, об'єкти, засоби). Вивчення теоретичного і практичного стану проблеми.

3. Розробка та експериментальна перевірка моделі, головних ідей, концептуальних положень, що покладені в основу дослідження.

4. Соціологічне дослідження в системі соціологічного знання. Поняття соціологічного дослідження.

5. Критерії до типологізації методів соціологічних досліджень.

6. Розвідувальне (пілотажне або зондажне) дослідження. Описове дослідження. Аналітичне дослідження.

7. Види методів дослідження за типом та рівнем дослідницької діяльності: теоретичні, емпіричні, емпірико-теоретичні.

8. Види методів дослідження за умовами проведення: польові та лабораторні.

9. Нетрадиційні критерії для типологізації методів соціологічних досліджень.

10. Спостереження як загальнонауковий метод.

11. Види спостережень. Невключене і включене спостереження. Лабораторне, польове і лабораторно-польове дослідження. Стандартизоване та нестандартизоване спостереження. Систематичне, епізодичне та випадкове спостереження.

12. Експеримент як загальнонауковий метод.

13. Особливості використання експерименту в соціологічних дослідженнях.

14. Процедура здійснення експерименту.

15. Загальна логіка експерименту. Висунення гіпотез та завдань експерименту.

16. Характеристики груп, що виливають на проведення: нейтральні, факторні, контрольні.

Експериментальні групи: контрольні, експериментальні.

17. Поняття документу. Класифікація документів.

18. Способи аналізу документів. Достовірність інформації в документальних джерелах.

19. Історія методу аналізу документів. Кількісні та якісні стратегії аналізу документів.

20. Процедура проведення кількісного аналізу документів. Підготовка словників аналізу документів (кореляційний словник, словник заміщення).

21. Процедура проведення якісного аналізу документів. Роль дослідника у проведенні якісної процедури аналізу документів.

22. Форми тестових процедур. Тести-опитувальники. Ситуативні тести та тести дій. Проективні методики.

23. Основні вимоги до тестів. Надійність тестів.

24. Переваги та недоліки опитування.

25. Процедура здійснення опитування. Висунення гіпотез та завдань опитування.

26. Анкетування як різновид опитування.

27. Розвиток анкетування як методу збору соціологічної інформації.
28. Види анкет. Різновиди запитань в анкеті. Закриті та відкриті запитання. Перевірочні запитання. Формулювання питань. Дихотомічні варіанти відповідей.
29. Соціально-демографічний блок анкети. Розділи анкет.
30. Вплив анкетера та сторонніх осіб на заповнення анкет. Соціально-психологічні умови заповнення анкет.
31. Переваги та недоліки анкетування.
32. Інтерв'ю як різновид опитування.
33. Розвиток інтерв'ю як методу збору соціологічної інформації.
34. Види інтерв'ю.
35. Розвиток поштового опитування як методу збору соціологічної інформації.
36. Анкета поштового опитування. Рівень повернення анкет. Способи підвищення повернення анкет. Строки проведення поштового опитування.
37. Пресове опитування як різновид кількісних методів.
38. Розвиток пресового опитування як методу збору соціологічної інформації.
39. Анкета пресового опитування. Різновиди запитань в анкеті.
40. Характеристики ЗМІ де розміщується анкета. Рівень повернення анкет.
41. Обробка анкет поштового та пресового опитування.
42. Використання технологічних засобів. Переваги та недоліки поштового та пресового опитування.
43. Переваги та недоліки телефонного опитування.
44. Інтернет опитування як різновид кількісних методів.
45. Розвиток Інтернет опитувань як методу збору соціологічної інформації.
46. Характеристики різних Інтернет-платформ для проведення опитування. Різновиди опитувальників в Інтернеті.
47. Контроль вибірки та надійність результатів.
48. Переваги та недоліки Інтернет опитувань.
49. Соціометрія як метод вивчення взаємовідносин в колективі.
50. Історія розвитку методу соціометрії (Дж.Морено та його підхід).
51. Підготовка дослідника до участі в соціометрії.
52. Підходи до проведення соціометрії: параметричний та непараметричний.
53. Соціограма. Соціоматриця.
54. Способи аналізу результатів соціометрії.
55. Використання технічних засобів при аналізі соціометрії.
56. Переваги та недоліки соціометричної процедури.
57. Транскрибування текстів фокус груп. Правила транскрибування.
58. Переваги і недоліки методу фокус груп.
59. Глибинне інтерв'ю як класичний якісний метод соціології.
60. Методи відбору респондентів для глибинного інтерв'ю.
61. Договір на участь респондентів у глибинному інтерв'ю.
62. Використання відео та аудіо засобів під час глибинного інтерв'ю.
63. Методи аналізу транскриптів. Способи аналізу транскриптів.
64. Збір біографічного матеріалу.
65. Типи історій життя.

8.РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Батыгин Г. С. Лекции по методологии социологических исследований. М.: «Аспект-Пресс», 1995.
2. Богомолова Н.Н., Стефаненко Т.Г. Контент-анализ : Спецпрактикум по социальной психологии / Н. Н. Богомолова, Т. Г. Стефаненко; МГУ им. М. В. Ломоносова, Факультет психологии. М.: Изд-во МГУ, 1992.

3. Вербець, В. В. Соціологія. К. : Кондор, 2009. – 550 с.
4. Вибіркове спостереження: Термінологічний словник. К.: НТК статистичних досліджень, 2004. 140 с.
5. Головін С.Ю. Словник психолога-практика / С.Ю Головін.- Мінськ: АСТ, 2001. 976 с.
6. Горшков М.К. Как провести социологическое исследование. М.: Политиздат, 1990. 288с.
7. Горшков М.К. Прикладная социология: методология и методы: Учебное пособие М.: Альфа-М: ИНФРА-М, 2009. 416 с.
8. Девятко И. Ф. Методы социологического исследования. Екатеринбург: Урал, 1998. 208 с.
9. Директива ESOMAR. Керівництво щодо проведення опитувань громадської думки . Маркетинг в Україні. 2003. № 2. С. 95.
10. Докаша В.І.Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. 2-ге вид., доопр., доп. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. 448 с
11. Докторов Б. С. Отцы основатели. История изучения общественного мнения. М.: Центр социального прогнозирования, 2006. С.258.
12. Єжова Л. Ф. Інформаційний маркетинг: Навч. Посібник. К.: КНЕУ, 2002. 560 с.
13. Зерчанинова Т.Е. Методы социологических и прикладных исследований: Учеб.пособие. 2010.- 248 с.
14. Количественный и качественный анализ: органическое единство или автономия. Социс. 2004, № 9. С. 3-14.
15. Костенко Н.В., Иванов В.Ф. Досвід конвент-аналізу. Моделі та практики. Київ, 2003.
16. Кохана В.В Тематичний словник-довідник з соціології. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. 112с.
17. Макаров Н.Д. Контент-анализ (Метод количественного изучения содержания социальной информации). М.: НМЦ СПО, 2001.
18. Методы сбора информации в социологических исследованиях. Кн.2. / Отв. ред. В.Г. Андреенков, О.М. Маслова. М., 1990. С. 68 – 80.
19. Ноэль Э. Массовые опросы. Введение в методику демоскопии. М.: «АВА-ЭСТРА», 1993.
20. Панина Н.В. Технология социологического исследования: Курс лекций / НАН Украины; Институт социологии. 2-е изд. К., 2001.
21. Паніна Н.В., Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій / 2-е видання, доповнене. К., 2007. 320 с.
22. Паніотто В., Криза в методах опитування та шляхи їх подолання. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2011. № 1. С. 14.
23. Пархоменко В.М. Методи вибірових обстежень: Навчальний посібник. К.: 2001. 148 с.
24. Радугин А.А. Соціологія. Центр, 2001. 342 с.
25. Сірій Є.В. Соціологія. Навчальний посібник. К.: Атіка, 2004. 480 с.
26. Суїменко Є. І. Анкетне опитування: мистецтво ставити запитання http://i-soc.com.ua/school/suimenko_ank.pdf.
27. Сучасні методи збору і аналізу даних в соціології. Матеріали VI Міжнародних соціологічних читань пам'яті Н.В.Паніної. К.: ІС НАНУ, 2013.
28. Соціологічна культура: числа і смисли. Матеріали Міжнародних соціологічних читань пам'яті Н.В. Паніної. К.: ІС НАНУ, 2011.
29. Соціолог між покликанням і визнанням. Матеріали міжнародних читань ім. Н.В.Паніної. К., 2010.
30. Страусе А., Корбин Дж. Основы качественного исследования: обоснованная теория, процедуры и техники. Москва: Эдиториал УРСС, 2001. 416 с.
31. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / За заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К., Іванова В. Київ: Кондор, 2018. 256 с.
32. Мазурик О. В., Єрескова Т. В., Никифорова Н. О. Методологія та методи соціологічних досліджень: практикум. Донецьк: Східний видавничий дім, 2011. 232 с.
33. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження. Київ: Наукова думка, 2006. 232 с.

34. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування: підручник. Київ: КиєвоМогилянська академія, 2017. 342 с.

Допоміжна

1. Академія української преси. URL: <http://www.aup.com.ua/en/mainen/>
2. Архів журналу «Соціологія: теорія методи, Маркетинг». URL: <http://stmm.in.ua/archive/>
3. Інститут соціології НАН України. URL: <http://i-soc.com.ua/>
3. International Sociology: SAGE Journals. URL: <https://journals.sagepub.com/home/iss>
4. Київський міжнародний інститут соціології. URL: <https://www.kiis.com.ua/>
5. Портал «Медіаосвіта і медіаграмотність». URL: <http://medialiteracy.org.ua/>
- Соціологічна асоціація України. URL: <http://www.sau.kiev.ua/>
6. Соціологічна група «Рейтинг». URL: <http://ratinggroup.ua/>
9. Соціологія та соціальні дослідження: що, як, навіщо? Онлайн курс на платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/SOC101/2015_T1/about
7. SOCIS: Центр соціальних та маркетингових досліджень. URL: <http://socis.kiev.ua/ua/>
8. Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка. URL: <http://www.uisr.org.ua/>
9. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: <https://dif.org.ua/>
10. Центр Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua/>
14. Центр соціальний моніторинг. URL: <https://smc.org.ua/>